

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาสำหรับจำเลย

จำเลย หมายถึง บุคคลซึ่งถูกฟ้องต่อศาลแล้วโดยข้อหาว่ากระทำความผิด

สิทธิของจำเลยตามกฎหมาย

1. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม
2. สิทธิที่จะได้รับการตั้งทนายความแก่ต่างในชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาในศาลชั้นต้นตลอดจนชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา และขอให้ศาลตั้งทนายความให้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
3. สิทธิที่จะปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
4. สิทธิที่จะตรวจดูสิ่งที่ยื่นเป็นพยานหลักฐานและคัดสำเนาหรือถ่ายรูปสิ่งนั้น ๆ
5. สิทธิที่จะตรวจดูสำนวนการไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาของศาล และคัดสำเนา หรือขอรับสำเนาที่รับรองว่าถูกต้อง โดยเสียค่าธรรมเนียม
6. สิทธิที่จะตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในการสอบสวน หรือเอกสารประกอบคำให้การของตน
7. สิทธิในการคัดค้านผู้พิพากษาที่พิจารณาคดี
8. สิทธิที่จะคัดค้านการถอนฟ้องของโจทก์
9. สิทธิที่จะไม่ถูกดำเนินคดีซ้ำ
10. สิทธิที่จะไม่ยอมให้โจทก์อ้างจำเลยเป็นพยาน
11. สิทธิที่จะร้องขอให้ศาลปล่อย ถ้ามีการคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
12. สิทธิที่จะร้องขอให้ศาลปล่อยชั่วคราว
13. สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาคำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว
14. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและสืบพยานในศาลโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย
15. สิทธิที่จะได้รับการอ่านและอธิบายฟ้องให้ฟัง
16. สิทธิที่จะไม่ยอมให้การต่อศาล
17. จำเลยซึ่งเป็นคนยากจนมีสิทธิขอสำเนาคำพิพากษา ซึ่งรับรองถูกต้องโดยไม่ต้องคิดค่าธรรมเนียม
18. สิทธิที่จะให้จัดหาล่ามหรือล่ามภาษามือ

19. สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
20. จำเลยซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำมีสิทธิยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อพัสติภายในกำหนดอายุอุทธรณ์หรือฎีกาได้
21. สิทธิที่จะไม่ตอบคำถามซึ่งโดยตรงหรืออ้อมอาจจะทำให้จำเลยซึ่งเป็นพยานถูกฟ้องคดีอาญา
22. สิทธิที่จะร้องขอให้ศาลสั่งทุเลาการบังคับให้จำคุกไว้ก่อนจนกว่าเหตุอันควรทุเลาจะหมดไป
23. สิทธิที่ทูลเกล้าถวายเรื่องราวต่อพระมหากษัตริย์ขอพระราชทานอภัยโทษ
24. จำเลยซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์อยู่จะต้องโทษประหารชีวิต มีสิทธิที่จะให้รอการประหารชีวิตไว้จนพ้นกำหนด 3 ปี นับแต่คลอดบุตรแล้ว และมีสิทธิได้รับการลดโทษประหารชีวิตลง เหลือจำคุกตลอดชีวิต
25. จำเลยซึ่งต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตเกิดวิกลจริตก่อนถูกประหารชีวิต มีสิทธิให้รอประหารชีวิตไว้ก่อนจนกว่าจะหาย ถ้าวิกลจริตภายหลัง 1 ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด มีสิทธิได้รับการลดโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต
26. กรณีตามคำพิพากษาจำเลยต้องรับโทษจำคุกหรือโทษสถานหนักกว่านั้น และจำเลยไม่ได้คุมขัง จำเลยจะอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์
27. ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ในการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา 165 ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใด และจำเลยไม่มีทนาย ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้